

Memo

Aan Leden van het dagelijks bestuur
Van Managementteam
Betreft Reactie op de bevindingen van de accountant
Datum 8 mei 2025
Bijlage(n) 1

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Ter informatie sturen wij u dit memo, waarin de reactie op de bevindingen van de accountant bij de controle op de jaarrekening 2024 wordt weergegeven. Op 26 juni 2025 wordt de jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst Midden-Holland door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze jaarrekening is gecontroleerd door Publieke Sector Accountants (PSA) en bevat een goedkeurende controleverklaring. In het accountantsverslag 2024 deed PSA positief verslag over de jaarrekening en de controle daarop. Wel heeft de accountant enkele bevindingen en aanbevelingen gedaan. Onderstaand volgt een opsomming van deze bevindingen en aanbevelingen en de reactie van de ODMH daarop. Het accountantsverslag 2024 is als bijlage bijgevoegd.

In een samenvatting wordt aansluitend ook de stand van zaken weergegeven van de bevindingen van de interimcontrole 2024. Het memo met onze reactie op die bevindingen heeft u besproken in de DB-vergadering van 20 februari 2025. Mede op uw verzoek hebben wij onze accountant gevraagd ook op dit memo te reageren. Zijn reactie is verwerkt in de weergave van de stand van zaken.

Bevindingen/adviezen accountantsverslag

In het accountantsverslag is een aantal bevindingen gedaan door de accountant. Bij elk van deze bevindingen heeft de accountant ook een advies afgegeven. Onderstaand worden de bevindingen afzonderlijk opgesomd. Bij elk van die bevindingen wordt ook de reactie van de ODMH weergegeven.

1. Weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De weerstandscapaciteit is in 2024 gestegen van 70,9% naar 86,2%. Op basis van deze kwantificering is het beschikbare weerstandsvermogen onder het niveau gegeven het door de ODMH gewenste zekerheidspercentage van 90% om de onderkende risico's af te dekken.

Reactie ODMH:

De ODMH is zich bewust van de omvang van het weerstandsvermogen en het gegeven dat deze iets onder de (eigen) norm zit. Medio 2025 stappen we over naar NARIS Next, de verbeterde software van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR). Dan wordt ook een nieuwe risico-inventarisatie uitgevoerd en wordt de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement geactualiseerd. De huidige omvang van het weerstandsvermogen voldoet wel aan het robuustheidscriterium dat door het Interbestuurlijk Programma VTH gesteld is.

2. Voorziening groot onderhoud

Sinds 2025 beschikt de ODMH over een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Als onderdeel van de controle van de betrouwbaarheid van dit plan ter onderbouwing van de voorziening groot onderhoud heeft PSA de deskundigheid van de opsteller van het meerjarenonderhoudsplan beoordeeld. Uit de beoordeling blijkt dat de opsteller betrokken is geweest bij diverse adviesbureaus gespecialiseerd in klimaatinstallaties, maar hierbij hebben zij niet vast kunnen stellen dat de opsteller beschikt over eerdere specifieke relevante werkervaring. Hierdoor kunnen zij de deskundigheid en betrouwbaarheid van de opsteller van dit plan niet objectief beoordelen. Dit blijkt ook niet uit de aanbestedingsprocedure die de ODMH heeft gevolgd inzake de selectie van deze externe deskundige. Doordat de betrouwbaarheid van het MJOP niet objectief kan worden vastgesteld, bestaat het risico dat de voorziening groot onderhoud niet juist of niet volledig is verantwoord.

PSA adviseert om een periodieke controle in te richten op de juistheid en volledigheid van het opgestelde MJOP. Hierbij dient te worden gelet op realistische kostenramingen, technische onderbouwing en de praktische uitvoerbaarheid van het plan. Hierbij moet backtesting toegepast worden, waarbij de betrouwbaarheid van de schattingen worden getoetst door de werkelijke uitgaven te vergelijken met de geplande uitgaven.

Reactie ODMH:

Ter voorbereiding op het toekomstbestendig houden en maken van het Midden-Hollandhuis zijn we in 2024 gestart met een scenariostudie. Deze scenario's zijn ook uitgewerkt in meerjaren onderhoudsplannen. Interne begeleiding en controle heeft ons ervan overtuigd dat de plannen compleet en juist zijn en ook correct uitgewerkt zijn in de onderhoudsplannen. In 2025 zal door het algemeen bestuur een scenario gekozen worden en zullen de plannen verder geconcretiseerd en uitgewerkt worden. Ook het MJOP wordt dan weer aangescherpt. Hierbij zullen we rekening houden met de aanbevelingen van onze accountant. De uitgaven, die ten laste van de onderhoudsvoorziening gebracht worden in 2025, zullen daarbij meegenomen worden. Van de opsteller van het onderhoudsplan zullen wij de deskundigheid zo objectief mogelijk vaststellen.

3. Projecten

Tijdens de controle van de jaarrekening 2024 heeft PSA meerdere onjuistheden in de presentatie van de projecten geconstateerd. Deze onjuistheden worden voornamelijk veroorzaakt door afrekeningen binnen afgeronde projecten die gepresenteerd worden als negatieve bestedingen en negatieve toevoegingen. PSA heeft afspraken gemaakt over de manier waarop dergelijke afrekeningen gepresenteerd moeten worden in de jaarrekening. Dit heeft geresulteerd in een presentatiecorrectie binnen de verloopoverzichten van de projecten onder de posten overlopende activa en overlopende passiva alsmede in de SiSa-bijlage. Hiermee wordt een verbeterd inzicht gegeven in de uitputting van de vooruit ontvangen projectbijdragen. Deze correcties waren individueel en cumulatief niet materieel en hebben ook geen resultaat effect veroorzaakt.

Reactie ODMH:

Zoals PSA aangeeft, betreffen de geconstateerde onjuistheden presentatiefouten. Deze wijze van presentatie was dezelfde als in alle voorgaande jaren. De nieuwe inzichten ten aanzien van de presentatie zijn alsnog in de jaarrekening verwerkt, waardoor de onjuistheden opgelost zijn en de projecten op de juiste manier verantwoord zijn. Uiteraard zullen wij deze werkwijze ook in de volgende jaarrekeningen toepassen.

4. Toerekening baten en lasten aan juiste periode

PSA vraagt aandacht voor de toerekening van baten en lasten aan het juiste boekjaar. Zowel bij de controle van de (overige) baten als de inkopen goederen en diensten heeft PSA geconstateerd dat de periodotoerekening van de betreffende post onjuist is verwerkt. Dit heeft geresulteerd in een verantwoording van te lage baten als te hoge lasten in de jaarrekening 2024. Naar aanleiding van onze controle zijn deze posten gecorrigeerd. PSA adviseert procedures in te richten om te voorkomen dat dergelijke afwijkingen in de concept-jaarrekening ontstaan en pas tijdens de accountantscontrole worden ontdekt en gecorrigeerd. De correcties in de jaarrekening waren individueel en cumulatief overigens niet materieel, maar hebben wel gezorgd voor een resultaatteffect van circa € 90.000 (positief).

Reactie ODMH:

Per abuis was de rente van het vierde kwartaal van het schatkistbankieren in boekjaar 2025 geboekt in plaats van in boekjaar 2024. Omdat de standaard controle van de boekingen door een tweede medewerker van het cluster Financiën nog niet plaatsgevonden had, was deze fout nog niet door ons opgemerkt. Als verbetermaatregel moeten we erop toezien dat de collegiale controle op de invoer tijdig uitgevoerd wordt. Daarnaast wordt aan het opleverproces van de jaarrekening een voortgezette controle op de inkopen en de bankbetalingen toegevoegd.

5. Prestatielevering

PSA vraagt aandacht voor de verdere implementatie van de uitvoeringsinstructie voor het aanleveren van prestatieverklaringen.

Het proces van inkopen en betalen bevat een bruto (fraude)risico dat een inkoopfactuur wordt betaald, zonder dat hiervoor aan uw omgevingsdienst een prestatie is geleverd. Onderdeel van de controle op de facturen is het vaststellen of voor de factuur ook de afgesproken prestatie is geleverd door de leverancier. De controle op prestatielevering wordt nu voornamelijk uitgevoerd als onderdeel van de VIC-functie.

PSA denkt dat een meer risicogerichte benadering rond de verplichte vastlegging van documentatie voor de prestatielevering relevanter en effectiever kan zijn. Om die reden heeft de ODMH een uitvoeringsinstructie prestatielevering opgesteld. In deze instructie wordt uiteengezet op welke wijze omgegaan wordt met de controle op prestatielevering en de vastlegging daarvan in het kader van de controle op inkoopfacturen. De richtlijnen dienen duidelijk te zijn en te worden gecommuniceerd met de medewerkers. Voor posten waar op voorhand geen risico gezien wordt in de prestatielevering, kan dan worden volstaan met de autorisatie door de “prestatieverklaarders” (en eventuele korte toelichting) en zou dan geen onderbouwende documentatie in uw financiële systeem hoeven te worden opgenomen. Voor de risicovolle(re) posten moet er dan uiteraard strikt op toegezien worden, dat de documentatie wel aanwezig is. Een belangrijk document in dat verband is de op 24 juli 2020 verschenen notitie “Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale

overheidsorganisaties” van de commissie BADO (Bedrijfsvoering en audits gemeenten en provincies).

De ODMH heeft een dergelijk beleid medio 2024 opgesteld, waardoor PSA en de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) dezelfde werkwijze hebben gehanteerd als voorgaande jaren. PSA heeft bij de controle geen facturen aangetroffen, waarbij de vaststelling van de prestatielevering niet achteraf kon worden aangetoond.

Reactie ODMH:

Medio 2024 is het interne beleid over prestatieverklaren opgesteld en uitgewerkt in de processen. Kort samengevat komt dit er op neer dat bij (niet repeterende) facturen die € 1.000 of meer bedragen, altijd een prestatieverklaring meegeleverd moet worden bij de accordering van de factuur door de budgethouder.

Door deze prestatieverklaringen direct af te dwingen in het factuurproces, zijn de werkzaamheden van de VIC eenvoudiger geworden.

Bevindingen/adviezen interim controle

Ook bij de interim controle heeft de accountant bevindingen genoteerd. De reactie daarop is via een memorandum van 13 januari 2025 ter kennisname aan u aangeboden. Na de DB-vergadering hebben wij het memo ook doorgestuurd naar onze accountant. Onderstaand volgt een samenvatting van de bevindingen, de follow up en de stand van zaken. De reactie van de accountant is (waar van toepassing) ook meegenomen.

1. Collegiale controle op crediteurenstamgegevens (afgerond)

Op advies van onze accountant wordt bij het invoeren van nieuwe crediteurstamgegevens de collegiale toets zichtbaar vastgelegd. Op aanvullend advies van de accountant worden de bankgegevens nu ook schriftelijk gecheckt bij de leverancier. Voorheen deden we dat telefonisch.

2. Verdere versteviging VIC-functie (afgerond)

Ten aanzien van de invulling van de VIC-functie heeft de ODMH stappen gemaakt. Onder andere door een intern controleplan op en vast te stellen. Deze vormt de basis voor de VIC-werkzaamheden.

3. Waarborgen volledigheid kosten (lopend)

Om de volledigheid van de kosten te waarborgen, wordt zowel bij het coderen als bij de controle van de invoer scherp gekeken. Daarnaast wordt aan het opleverproces van de jaarrekening een voortgezette controle op de inkopen en de bankbetalingen toegevoegd.

4. ISAE 3402 type 2 (lopend)

Bij SaaS-oplossingen adviseert onze accountant om de kwaliteit en de werking van de systemen vast te stellen via rapportages ISAE 3402 type 2. Nog niet alle leveranciers zijn hierop voorbereid. Wij zullen hiernaar blijven vragen. Ontvangen rapportages zullen wij zichtbaar beoordelen, waarbij we ook aangeven, wat we doen met de ontvangen informatie.

5. Strategisch Informatiebeveiligings- en Privacy Beleid (afgerond)

Het Strategisch Informatiebeveiligings- en Privacy Beleid 2024-2027 is inmiddels vastgesteld door het dagelijks bestuur (2 oktober 2024). PSA adviseerde hiertoe.

6. Generieke superuseraccounts in Exact en AFAS (afgerond)

Hoewel PSA adviseert om persoonsgebonden accounts te maken voor superusers, is dit vanwege de geringe omvang van de afdeling Bedrijfsvoering niet haalbaar. Gekozen wordt daarom voor het uitvoeren van interne controles.

7. Invoering rechtmatigheidsverantwoording (afgerond)

Eind 2024 zijn we aan de slag gegaan met het opstellen van een intern controleplan, dat de basis vormt om op een systematische wijze aan de slag te gaan met de VIC-werkzaamheden. Dit intern controleplan is vastgesteld.

8. Interne controle WNT-verantwoording (afgerond)

Als opvolging van het advies van de accountant is bij de WNT-verantwoording 2024 een (zichtbare) interne controle uitgevoerd op de opgestelde WNT-verantwoording door zowel het cluster Financiën als de controller. Deze werkwijze is conform het Controleprotocol WNT.

9. Voorbereiding spendanalyse (afgerond)

In het kader van de jaarrekening 2024 heeft de jaarlijkse spendanalyse plaatsgevonden inclusief de oplevering van de onderliggende crediteur- en opdrachtdossiers. Op advies van de accountant wordt de analyse tijdig uitgevoerd. Van belang hierbij is de zelfstandige weging en het documenteren van de conclusies, waarom een aanbesteding wel of niet rechtmatig is, en dat dit ook wordt meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.